

'Eerste verkiezingszege was het mooist, een droom'

Jan Willem van den Born (57) kijkt terug op 22 jaar raadswerk, voor twee partijen

Hij hield van het debat. Kreeg een enkele keer ongenadig harde politieke klappen, maar schuwde de aanval zelf ook bepaald niet. Hij boekte verkiezingssuccessen, aan de zij van zijn trouwe politieke partner Mijntje Pluimers. Jan Willem van den Born (57) maakte zo'n beetje alles wel mee in de Barneveldse politiek. Afgelopen woensdag stopte het langstzittende Barneveldse raadslid, na 22 jaar.

Jannes Bijlsma

Op korte termijn een afspraak maken met Van den Born valt niet altijd mee. Als hij niet op zakenreis in het buitenland is – de geboren Terschuurder is commercieel directeur bij een cd-fabriek in Breda – dan kijkt hij op zijn geliefde Texel vogels met een goede vriend, doet hij een boodschap met zijn moeder op de Albert Cuyp Markt in Amsterdam of is hij actief voor zijn 'kindje', politieke partij Lokaal Belang. „Dat blijf ik ook gewoon doen hoor! Binnenkort sta ik weer op de markt te flyeren. Ze zijn nog niet van me af.“

HANS WIEGEL Zoals hij afgelopen woensdag halverwege een raadstermijn van vier jaar stopte met zijn raadswerk, zo stapte hij in 1989 halverwege een termijn in namens de VVD. Als groot bewonderaar van het landelijke partijkopstuk Hans Wiegel was dat voor Van den Born een logische stap. „Wiegel was en is voor mij een grote bron van inspiratie. Zijn nuchterheid, eerlijkheid en zelfspot spraken mij enorm aan.“ Al zeer jong raakte Van den Born politiek geëngageerd. Die interesse ontstond mede door bezoeken aan een Duitse vriend, die aan de grens met de DDR woonde. „Daar maakte ik kennis met het communisme en in Oost-Berlijn zag ik de muur. Mijn weerzin tegen regimes waar mensen niet vrij kunnen zijn, is daar ontstaan en motiveerde mij om de politiek in te gaan.“

SMAAK TE PAKKEN Voor de verkiezingen van drie jaar eerder stond de jonge Jan Willem verre van hoog op de VVD-lijst. „26ste ofzo“, schat hij in. „Toen werd de nummer vijf ziek en die nam afscheid. Niemand tussen

nummer zes en nummer 26 wilde de raad in. Maar ik wel, ik was net 22, enthousiast en wilde de wereld een stukje beter maken. Ik had al snel de smaak te pakken.“ Van den Born voelde zich al snel thuis in de Barneveldse raadszaal. „Ik voelde toen voor het eerst, wat ik nu nog steeds voel als ik die zaal binnenstap: hier gebeurt het. Hier moet ik wezen. Al was het een volslagen andere tijd dan nu.“ Dat had dan voornamelijk te maken met de manier waarop de gemeentebesturen destijds in Nederland nog waren ingericht. „Het was het niet-duale tijdperk. Na afloop van de vergaderingen rookten de fractievoorzitters en wethouders sigaren bij de burgemeester op de kamer en dronken ze een glas korenwijn. Zij regelden eigenlijk alles samen, als 'gewoon' raadslid was je invloed in mijn ogen minimaal. Gelukkig veranderde dat later en nu kun je als raadslid echt het verschil maken.“

„ We voelden zóveel weerstand bij de andere partijen, dat het soms eng was

Pluimers. „Ik vergeet het nooit meer. Het was bij een ledenvergadering van de VVD. Ze was net lid geworden van de VVD. Bij die vergadering voelde ik, en met mij velen: deze dame heeft pit en ambitie, een blijvertje voor de politiek. We hadden gelijk een klik. Daar ontstond een heel bijzondere vriendschap, samen met VVD-fractiegenoot Paul Vos.“ De fractie was hecht. De liberalen leverden een wethouder in de persoon van Gerard van den Hengel en op politiek vlak was het een relatief rustige periode tussen 2010 en 2015. „Er gebeurde weleens wat, bijvoorbeeld rond Columbiz Park (het megalomane kantorenproject op Harselaar dat er uiteindelijk niet kwam, maar de gemeente wel vele miljoenen euro's kostte, red.). Maar dat was het wel zo'n beetje.“ Achter de schermen liep het binnen de partij echter een stuk stroever. „Vanuit Den Haag was besloten dat onze Barneveldse VVD-afdeling zou opgaan in een grotere regio. Dat zou betekenen dat mensen uit Ede deels zouden bepalen wat hier zou gebeuren. Dat zag ik absoluut niet zitten.“ Daarbij speelde mee dat er sprake was van integriteitsproblemen binnen de VVD. „Mijntje heeft geprobeerd dat fenomeen van binnenuit de partij te bestrijden. Maar tot veranderingen leidde dat allemaal niet. De partij verliet mij, in feite. Ik had er geen zin meer in.“

NIEUWE PARTIJ Tijdens een diner in de zomer van 2015 in een Italiaans restaurant in Baarn was Van den Born van plan om fractiegenoot Pluimers persoonlijk te vertellen dat hij wilde stoppen met zijn raadswerk. Het gesprek kreeg echter een totaal andere wending. „Mijntje zei toen: we kunnen toch ook samen een nieuwe partij beginnen? Ik aarzelde eigenlijk geen moment en zei direct: 'Gaan we doen!'“

Het fundament voor Lokaal Belang was gelegd. Maar dat zorgde binnen de lokale VVD ook voor een complexe situatie. Er was nog een jaar te gaan binnen de raadstermijn; de partij leverde een wethouder, terwijl VVD-fractieleiden Van den Born en Pluimers hadden aangekondigd na de verkiezingen voor LB aan de slag te gaan. „We zeiden toen: we blijven VVD-raadslid en houden ons aan de partijlijn tot aan de verkiezingen. Ons besluit zorgde wel voor interne spanningen. Dat was ook logisch. Uiteindelijk zaten we de termijn gewoon uit en zijn we in 2018 gestart met LB.“ Samen kwamen ze overeen dat Pluimers de nieuwe partij zou gaan leiden.

WEERSTAND Van een relatief rustige politieke periode belandden Van den Born en Pluimers met hun nieuwe partij in het oog van een politieke orkaan die Barneveld niet eerder gezien had. Die begon eigenlijk al tijdens de campagne. Waar de verhoudingen met de andere partijen als lid van de VVD nog goed waren, veranderden die tijdens die campagne radicaal. „Collega-politici keken ons ineens met de nek aan“, herinnert Van den Born zich. „We snapten er niets van. Het was verschrikkelijk. Er is in die tijd héél veel

„Ik stop dan wel in de raad, maar ik blijf gewoon flyeren op de markten, hoor!“